

Handleplan for medarbejdere i dagtilbud og skoler

Far og mors skilsmisse bliver ofte betragtet som privat område, der hører til uden for skole- eller institutionstid. Dertil kommer, at så mange børn oplever, at far og mor bliver skilt, at det næsten ses som en normaltilstand. Men sagen er, at du som fagperson, hvad enten du er pædagog eller lærer, på dette felt er nøgleperson i barnets liv.

Mens skilsmissen foregår, kan mor og far være så belastede af deres egne problemer, at barnet har ekstra meget brug for dig og dine kollegaer i en periode. Og er det en konfliktfyldt skilsmisse, hvor barnet oplever en loyalitetskonflikt mellem de to forældre, kan der være ekstra meget brug for, at en neutral voksen udenfor familien giver barnet et fortroligt rum. Og så er der de børn, der lider under belastede deleordninger, og hvor der er behov for, at en professionel voksen taler med forældrene om barnets livsvilkår.

Bente Boserup, Anna Louise Stevnhøj, "Børn i skilsmisser," Børns vilkår

Til dig som medarbejder

Et stigende antal børn i vores dagtilbud og skoler oplever skilsmisse. Langt de fleste skilsmisser er fredelige, men alligevel rammes barnet af krise og usikkerhed når familien splittes.

Medarbejdere i dagtilbud og skole kan opleve udfordringer og dilemmaer i mødet med barnet og forældrene i skilsmisse. Især hvis forældrene ikke snakker sammen eller er i konflikt, kan det være svært at vide hvordan man skal handle som fagprofessionel.

Formålet med denne handleplan er, at medarbejderen får nogle anvisninger til konkrete handlinger, så det bliver nemmere at indtage en position, hvor barnets trivsel først og fremmest er i fokus.

Handleplanen

1. Når forældrene fortæller om skilsmissen
2. I forhold til barnet
3. Samtale med forældrene
4. Praktiske ting og aftaler i dagligdagen
5. Samarbejde med forældrene
6. Lovgivning omkring skilsmisse
7. Tilbud som medarbejderne
8. Tilbud til forældrene

Når forældrene fortæller om skilsmissen

Drøft og aftal følgende:

- Indkald til samtale med forældrene hurtigst muligt. Det er vigtigt at opfordre til at begge forældre deltager på mødet
- Der vælges en kontaktperson, som barnet/eleven kender godt og har tillid til. Det vil oftest være klasselæreren eller stuepædagogen. Den voksne skal være særlig opmærksom på barnet i forbindelse med bruddet. Samtidig skal den voksne også være tovholder i forhold til aftaler
- Pædagogen informerer leder og øvrige medarbejdere
- Klasselæreren skal informere teamet og nærmeste leder. I fællesskab beslutes, hvem de videre bør informere
- Hvem skal yderligere informeres? Klassen, teamet, sundhedsplejerske, psykolog, familieafdeling
- Hvordan holder vi fokus på barnet og er neutrale i en eventuel konflikt mellem forældrene?
- Hvordan holder vi møder med forældrene i konfliktfyldte skilsmisser, hvor fokus på barnet er svært?
- Kontakt eventuelt Børne- og Familieafdelingen om lovgivningsmæssige spørgsmål eller bringe det op i småbørnsteam eller det tværfaglige skoleteam
- På forældremøder og i forældrefolder orienteres om, at det er vigtigt at informere institutionen/skolen hurtigst muligt

I forhold til barnet

- Stil dig til rådighed og inviter barnet til at tale om det, der sker hjemme uden at presse på.
- Knyt en bestemt voksen til barnet. Den voksne skal være særlig opmærksom på barnet i forbindelse med bruddet. Samtidig skal den voksne også være tovholder i forhold til aftaler.
- Vær opmærksom på, at barnet kan have sorg- og krisereaktioner også længe efter skilsmissen
- Vær ekstra opmærksom på barnets reaktioner og signaler
- Vær barnets "oversætter" i forhold til de andre børn i klassen eller på gruppen
- Hjælp med at skabe og understøtte et netværk omkring barnet
- Iagttag barnet og vær særligt opmærksom på, hvordan barnet reagerer omkring skiftedage
- Formidle oplysninger videre til de andre børn/klassen. Som fagperson skal du i samarbejde med barn og forældre vurdere, hvordan de andre børn skal informeres og hvad der skal informeres om

Samtale med forældrene

Forældrene indkaldes hurtigst muligt til samtale i institutionen/på skolen. Der må vurderes, ud fra barnets alder, om barnet også skal deltage i samtalen.

På mødet er det vigtigt at du sætter rammerne for mødet – formål med møde, mødets dagsorden og din rolle og råderum. Du kan bruge Karl Tomms spørgsmålstyper som en ramme for samtalen (vedlagt i kassen), for at understøtte en undersøgende og anerkendende tilgang på mødet.

Spørg om:

- Hvordan har forældrene talt med barnet og hvad blev der fortalt?
- Hvordan har barnet reageret?
- Der er nogle voksne, som barnet kan støtte sig til?
- Der noget forældrene ønsker skolen/institutionen skal gøre lige nu eller på længere sigt?
- Hvad forældrene forventer af skolen/institutionen?
- Hvilken hjælp kan vi som skole eller institution tilbyde
- Forældrene har brug for rådgivning? Fortæl om tilbud i kommunen
- Hvilke aftaler der er vedrørende forældremyndighed, samvær, skift m.m.

Dialog om:

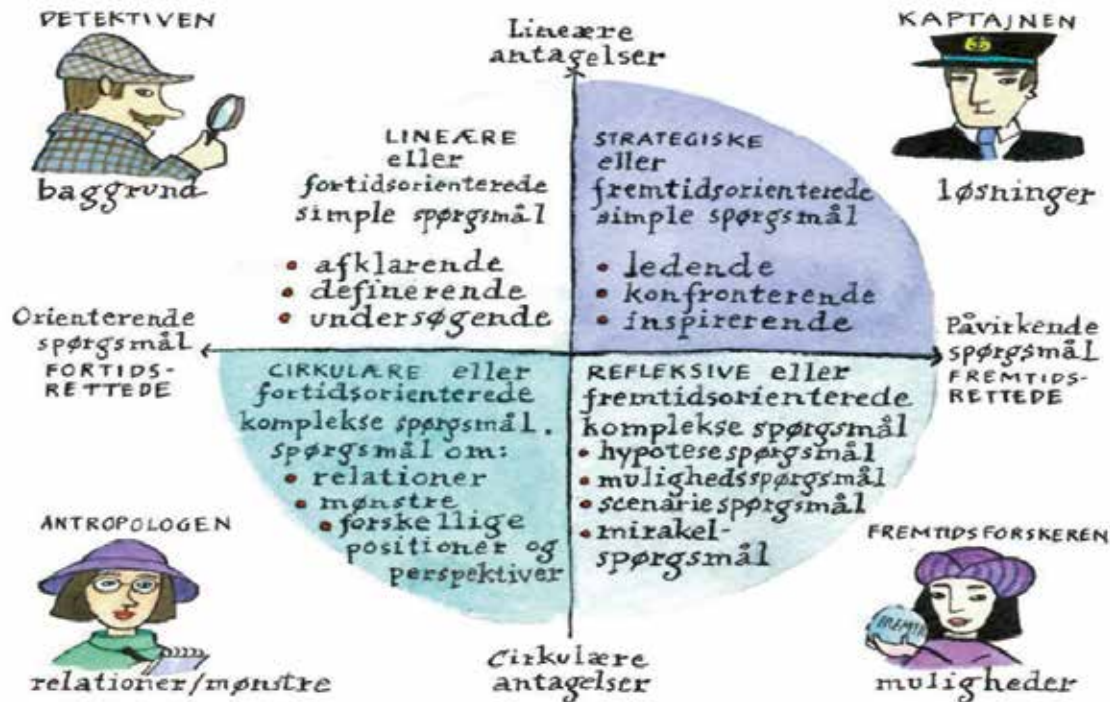
- Institutionens/skolens rolle og handleplan når børn oplever skilsmisse
- Fortæl at I er der for barnet og altid vil agere ud fra barnets trivsel og behov
- Fortæl om hvad I gør i forhold til at støtte barnet
- Fremtidige aftaler vedrørende samarbejdet om barnet – også hvis aftalerne ikke overholdes.
- Hvilke forventninger har vi som institutione og skole har til samarbejdet (eksempelvis om hvad man snakker om i garderoben og hvad man skal gå af sides med og at skelne mellem børnesnak og voksensnak.)

Hvis du som fagperson oplever rådvildhed, tvivl eller usikkerhed om hvad forældrene forventer så italesæt det med eksemplis:

”Jeg bliver i tvivl om nu, hvad det er I vil have mig til” eller ”Jeg har brug for at vi lige tager en pause, da jeg oplever der er mange ting i spil”.

Samtale med forældrene

Karl Tomm har udviklet et stillads til samtaler som populært kaldes »Spørgehjulet«.

Der findes ingen rigtige eller forkerte spørgsmål i »Spørgehjulet«, men der er megen god læring i at gennemtænke, hvordan forskellige typer af spørgsmål inviterer til forskellige svar og processer.

Forskellige typer af spørgsmål bidrager til:
At skabe dialog i professionelle samtaler.

Materiale: I »Børn i skilsmisse«-kassen ligger der et ark med hjælpespørgsmål

Dagligdagen

- Etabler et sikkert sted hvor barnets skiftetaske kan stå. Husk at barnets vigtigste ejendele måske er i den
- Vær undersøgende på hvordan forældrene ønsker kommunikationen skal være
- Aftal hvordan forældrene får information fra skolen/institutionen. Vær opmærksom på, at forældrene ikke bruger barnet som budbringer/brevdue
- Husk at få begge forældres kontaktoplysninger – også for at børnene kan have kontakt med hinanden i fritiden, uanset om man er ved mor eller far
- Børn i skilsmisse der bor to steder, skal huske dobbelt så meget som andre børn. Tag hensyn til, at noget engang imellem smutter. Hav eventuelt ekstra bøger, kopier og idrætstøj til rådighed
- Det er forældrene, I skal have fat i, hvis barnet for ofte mangler bøger, idrætstøj eller lektier. Børn skal være meget modne, før de selv kan tage ansvar for at pakke til f.eks en uge

Samarbejdet med forældrene

- Se skilsmissen og det nye familieliv ud fra barnets perspektiv og kontekst.
- Du skal som voksen være nysgerrig på barnets og forældrenes fortællinger og beskrivelser. Ofte er den vigtigste indsats, at du er i stand til at lytte, og løbende italesætter og samler op i forhold til de tematikker der er fokus på.
- Giv altid respons ud fra barnets perspektiv
- Vær tydelig, vær omsorgsfuld, fortæl hvad du og institutionen/skolen kan tilbyde.
- Barnet har brug for en voksen udenfor familien, som ikke er involveret følelsesmæssigt
- Gør som du plejer, nemlig af aflæse stemning og vurder behovet hos mor og far. Er der brug for en snak i garderoben eller vurderer du som fagperson der er behov for at rammesætte et møde.
- Tal med forældrene, hvis barnet lider under samværsordning, konfliktfyldt samvær m.m.

Lovgivning omkring skilsmisse

Det er vigtigt at vide, hvilke aftaler forældrene indgår omkring barnets bopæl, forældremyndighed og samvær. Det får blandt andet betydning for, hvem I skal inddrage eller blot orientere.

- Hvordan er forældremyndigheden fordelt mellem forældrene?
- Hvem skal barnet bo hos?
- Hvilke aftaler er der lavet omkring samvær med en anden forældre?
- Hvem af forældrene er ansvarlig for at orientere om ændringerne i disse aftaler?
- Hvem må barnet hentes og bringes af?
- Hvilke rettigheder har man som bopælsforældre?

Vær opdateret omkring forældreansvarsloven omkring tavshedspligt og underretningspligt, m.v Ud-nævn eventuelt en ansvarlig i institutionen/skolen. I kan altid spørge i Børne- og Familieafdelingen

Børn der lever i familierelationer med højt konfliktniveau, kan være udsat for psykisk omsorgssvigt. Det er vigtigt i drøfter en eventuel bekymring i småbørnsteamet eller det tværfaglige skoleteam. Desuden er det vigtigt at I vurderer om Børne- og Familieafdelingen skal underrettes, så familien kan få hjælp.

Links:

Forældreansvarsloven:

www.retsinformation.dk/Forms/r0710.aspx?id=173278

Materiale:

I »Børn i skilsmisse«-kassen ligger der slides fra jurist Lotte Bjerring.

Tilbud til dig som medarbejder i Brønderslev kommune

Tværfagligt småbørnsteam og Det tværfaglige skoleteam

Det tværfagligt småbørnsteam og Det tværfaglige skoleteam er et tværfagligt sammensat team. De tværfaglige team yder konsultativt bistand til dagtilbud, sundhedspleje og skoler. Her har du som medarbejder mulighed for, at drøfte det enkelte barn eller generelle tematikker.

www.dendigitalevaerktojskasse.dk/UserFiles/file/Sm%C3%A5b%C3%B8rnsteam.pdf

Kontakt socialrådgiver

Du kan altid ringe til en socialrådgiver i Børne- og Familieafdelingen for at få råd og vejledning. Socialrådgiverne har dagligt telefontid kl. 8.30-9.30 - Tlf. 99 45 45 45.

Links

- Børns vilkår: www.bornsvilkar.dk
- Skilt med børn: www.skiltmedboern.dk

Børns vilkår
Fagtelefonen
35 55 55 58

Tilbud til forældrene i Brønderslev kommune

Folderen ”Børn i skilsmisse”

Familiehuset Hegely

Familiehuset Hegely er Brønderslev kommunes tilbud om støtte til børnefamilier. Forældre kan få støtte ved Familiehusets personale ved enten selv at henvende sig eller gennem socialrådgiver i Børne- og Familieafdelingens Myndighedsgruppe.

Familiehuset tilbyder en bred vifte af støttemuligheder, alt fra længerevarende behandlingsforløb til korterevarende rådgivningsforløb. Støtten søges målrettet, hvad der efterspørges.

www.bronderslev.dk/Borger/FamilieOgBoern/BrugForRaadOgHjaelp/FamilieHusetHegely.aspx

Skilsmissegrupper

Der er pt et pilotprojekt med skilsmissegrupper på Hjallerup skole. Primær målgruppe er børn fra 3. – 6. årgang, der har brug for et gruppetilbud i forbindelse med deres forældres skilsmisse. Det er sundhedsplejersken der afholder gruppemøderne.

- At barnet får et frirum til at tale om emner, som barnet oplever eller kan have oplevet i forbindelse med, at mor og far er gået fra hinanden
- At skabe et fællesskab for de børn, hvis forældre er skilt.
- At hjælpe børnene til at sætte ord på deres følelser, tab, ønsker m.m. så de lettere kan tale med forældrene i hjemmet om forholdene netop i deres familie

Tværfagligt småbørnsteam og Det tværfaglige skoleteam

Det tværfagligt småbørnsteam og skoleteam er et tværfagligt sammensat team. De tværfaglige team yder konsultativt bistand til dagtilbud, sundhedspleje og skoler. Her har du som forælder mulighed for at få råd og vejledning fra forskellige fagligheder.

Familie GPSen

Familie GPSen er en familiestue og et tilbud til familier i hele kommunen med børn i alderen 3-6 år. Generelt henvender Familie GPSen sig til familie, der ønsker at få redskaber og se nye muligheder til hverdagens almene udfordringer. Ideen med Familie GPSen er, gennem samarbejde mellem dagtilbud og forældre, at skabe en bedre hverdag for det enkelte barn i børnehaven. www.udviklingifaellesskaber.dk/wordpress

Sundhedsplejersken

Man kan kontakte sundhedsplejersken hvis barnet ikke trives.

Handleplanen er udarbejdet i et samarbejde mellem Dagtilbudsområdet, Skoleområdet, PPR og Børne- og Familieafdelingen i Brønderslev kommune.

Kontaktperson

Konsulent Lene Bering
lene.bering@99454545.dk

Maj 2016